

ระบบเฝ้าระวังมารดาตาย

Thailand Maternal Death Surveillance and Response Guideline

การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนภารกิจหลัก ครั้งที่ 9/2563

วันที่ 2 มิถุนายน 2563

ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ กรมอนามัย

โดย ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

ความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์เฝ้าระวังมารดาตาย

สถานที่ตั้ง : ศูนย์อนามัยที่ 1-12

แนวทางการดำเนินงาน
ระบบเฝ้าระวังมารดาตาย
สำหรับประเทศไทย

Thailand
Maternal Death
Surveillance
and Response
Guideline

กรมอนามัย
Ministry of Health
สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

ผู้อำนวยการ : ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 1 - 12
เลขานุการ : นักวิชาการผู้รับผิดชอบงานอนามัยแม่และเด็ก

MDSR Team ทีมทบทวนและวิเคราะห์สาเหตุการตายมารดา
: เขต 1-12 โดยมี MCH Board ระดับเขตเป็นประธาน

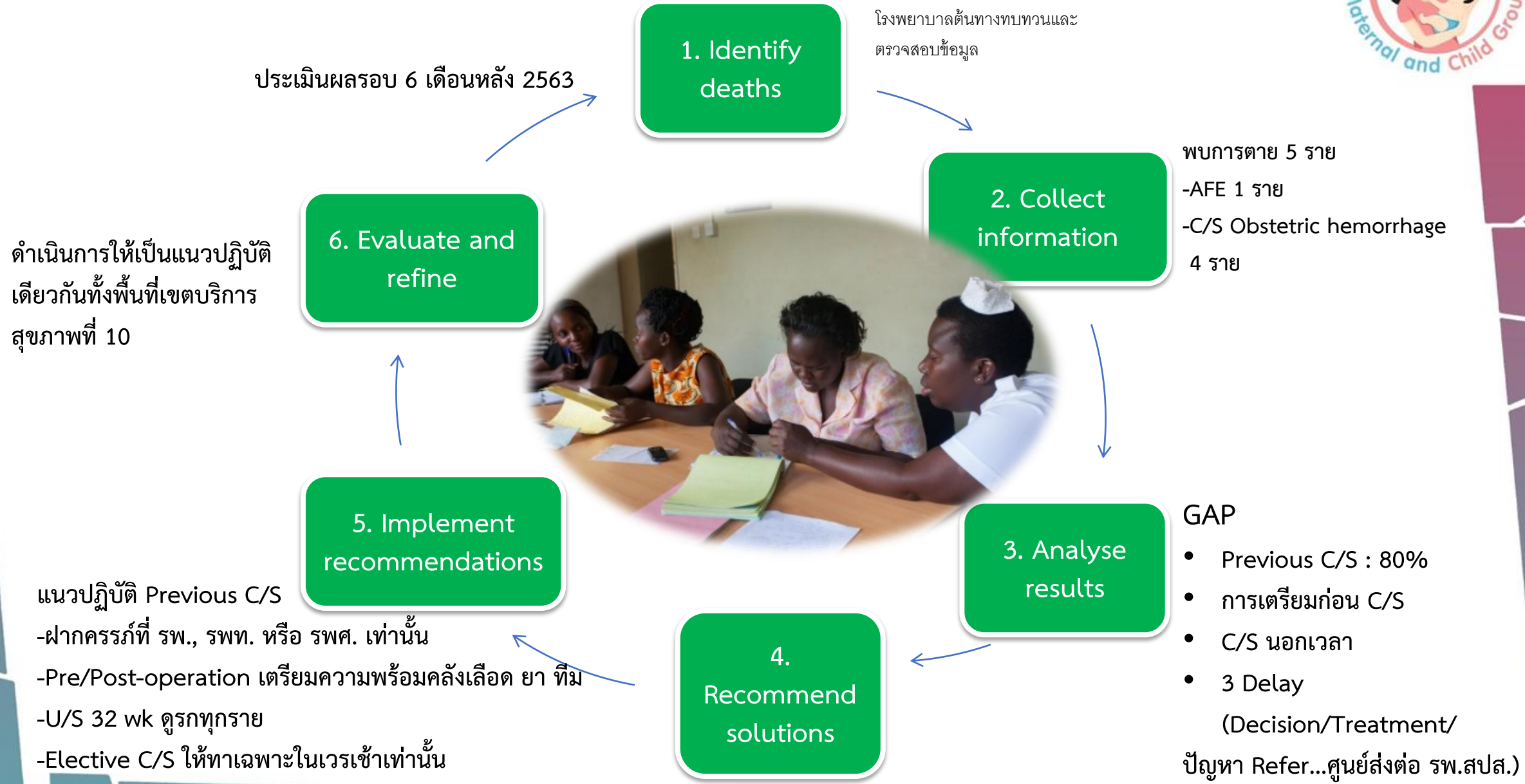

ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพทีมทบทวนและวิเคราะห์สาเหตุการตายมารดา พร้อมทั้งผลิตคู่มือแนวทางการดำเนินงานระบบเฝ้าระวังมารดาตายสำหรับประเทศไทย (MDSR)

วิเคราะห์การเฝ้าระวังการตายมารดาผ่านกระบวนการ Six steps of a mortality audit cycle และบริหารจัดการหญิงตั้งครรภ์เสี่ยงสูงรายบุคคล

Six steps of a mortality audit cycle HPC 10

Maternal stillbirth and neonatal death review are simple to introduce even LMIC

Six steps of a mortality audit cycle HPC 06

- พบการตาย 14 ราย
- AFE 2
- Abortion 1
- Pre eclampsia 1
- PPH 1
- Ruptured Ectopic Pregnancy 2
- Pulmonary Embolism 1
- Intentional self – harm 1
- CA tounge 1
- Septic Shock 1
- Heart vascular disease 1
- Unknown 2

GAP ปัญหา 3 Delay

- Decision/Treatment
- Refer แนวทางไม่ชัด ส่งต่อไม่ได้
- บริหารจัดการภายในขาดการประสานสถิติ-อายุ, ER, Ward, OPD อุปกรณ์ไม่พร้อมใช้งาน
- ขาด CPG ที่จำเป็นเช่น CPG termination of pregnancy /Early ANC and Ultrasound

โรงพยาบาลต้นทางพบทวนและ
ตรวจสอบข้อมูล

1. Identify
deaths

2. Collect
information

3. Analyse
results

4.
Recommend
solutions

5. Implement
recommendation
s

6. Evaluate and
refine

ประเมินผลรอบ 6 เดือนหลัง 2563

เนื่องจากความแตกต่างด้านบริบทการ
ทำงานของพื้นที่ วัฒนธรรม ความ
หลากหลายของประชากร แรงงานย้าย
ถิ่น จึงเน้นให้แต่ละจังหวัดพัฒนาตาม
ข้อเสนอแนะโดยมี จ.ชลบุรีเป็นพี่เลี้ยง

- ปรับ CPG refer/ termination of pregnancy / Early ANC and Ultrasound เพื่อลด Ruptured ectopic pregnancy
- พัฒนาระบบ coaching training and Counsel โดยมี รพ.ชลบุรีเป็นพี่เลี้ยง
- พัฒนาศักยภาพบุคลากรความรู้ ทักษะ การสื่อ สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร
- พัฒนาระบบสื่อสารภายใน

Six steps of a mortality audit cycle HPC 07

ประเมินผลรอบ 6 เดือนหลัง 2563

1. Identify deaths

โรงพยาบาลต้นทางพบทวนและ
ตรวจสอบข้อมูล

2. Collect information

พบการตาย 5

- Abortion=1,
- Suicide=1
- HIV=1,
- Pulmonary embolism =1
- Unknown=1

3. Analyse results

GAP

- ระบบบริการ Delay Dx, TX และระบบส่งต่อ
- หญิงตั้งครรภ์ขาดHLการดูแลตนเองใช้สารเสพติด
- การค้น คัดกรอง และจัดการความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์

4. Recommend solutions

5. Implement recommendations

6. Evaluate and refine

ดำเนินการตามมาตรการเขต
บริการสุขภาพที่ 7 ทุกจังหวัด

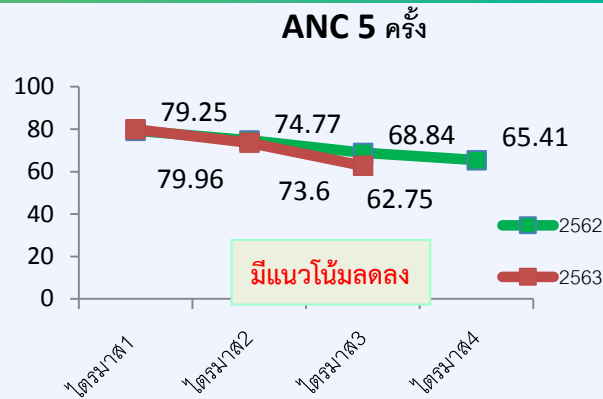
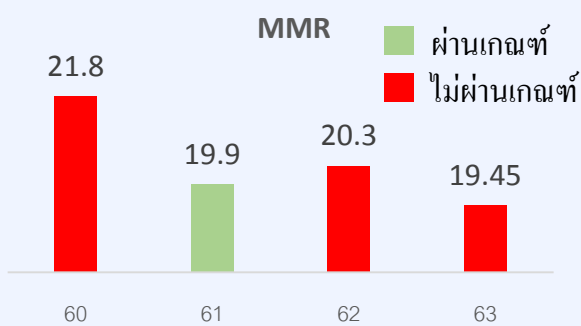
- ติดตามในกรณีหญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูงเข้าสู่ระบบทุกราย
- จัดทำ Guide line คัดกรองสุขภาพจิต / การดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์ใช้สารเสพติด
- พัฒนาระบบส่งต่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- ผลักดันการใช้งานโปรแกรม 9 อย่างเพื่อสร้างลูกเพื่อสร้างHLเพิ่มสายด่วน (hot line) เพื่อการปรึกษาเบื้องต้นได้ทันที

**การขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพและ
อนามัยสิ่งแวดล้อม
กับเครือข่ายสสจ.และอสม.**

กลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อมารดา

- หญิงตั้งครรภ์ไม่มาตรวจครรภ์ตามนัด
- ภาวะแทรกซ้อนต่อมารดาและทารก
- ภาวะเครียดโภชนาการ
- การปรับแนวปฏิบัติของ ANCตามสถานการณ์ COVID - 19

แนวทางการปฏิบัติ

อสม.

- ✓ จัดทำทะเบียนข้อมูลหญิงตั้งครรภ์/หลังคลอดในชุมชน
- ✓ ชี้แจง/ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการดูแลตนเองสำหรับหญิงตั้งครรภ์/หลังคลอดในชุมชน
- ✓ สนับสนุนการลงทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ปกครอง ใช้ 9 อย่างเพื่อสร้างลูก
- ✓ อสม.เยี่ยมให้คำแนะนำหญิงตั้งครรภ์ทั้งรายเก่าและรายใหม่(แบบฟอร์ม อสม.1) ประสานรพ.เพื่อส่งต่อข้อมูลสุขภาพและการกินยาเม็ดไอโอดีน เหล็ก และโฟลิกใน หญิงตั้งครรภ์และน่ายามาให้เมื่อหมดในกรณีหญิงตั้งครรภ์ไม่สามารถไปฝากครรภ์ตามนัดได้
- ✓ อสม. ติดตามและให้คำแนะนำการบริโภคของหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กอายุ 0-5 ปี
- ✓ การส่งต่อข้อมูลเพื่อการดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์อย่างต่อเนื่อง

หน่วยบริการสาธารณสุข

- ✓ ในจังหวัดพื้นที่สีแดง/เหลือง ให้ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการบริการฝากครรภ์ในสถานการณ์ COVID-19 ของกรมอนามัย
- ✓ ในจังหวัดพื้นที่สีเขียว ใช้แนวทางการจัดการบริการฝากครรภ์ตามรูปแบบปกติใหม่ร่วมกับเฝ้าระวังสถานการณ์
- ✓ ติดตามภาวะสุขภาพโดยการโทรศัพท์หรือแชทผ่านโปรแกรม Save Mom

เครื่องมือสิ่งสนับสนุน

1. 9 อย่างเพื่อสร้างลูก

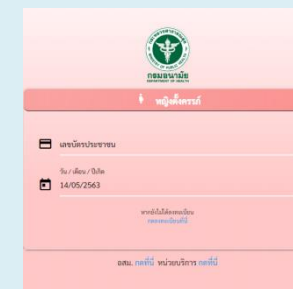

2. สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก

3. โปรแกรม Save Mom

<http://savemom.anamai.moph.go.th/login>

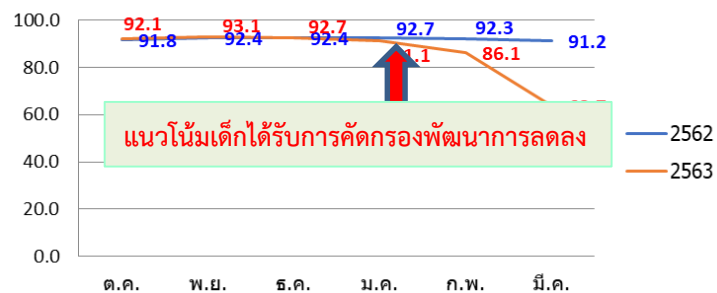

4. สื่อความรู้ทันตสุขภาพสำหรับหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย

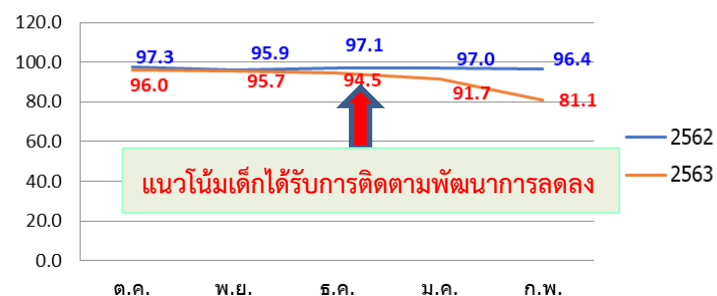

กลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย

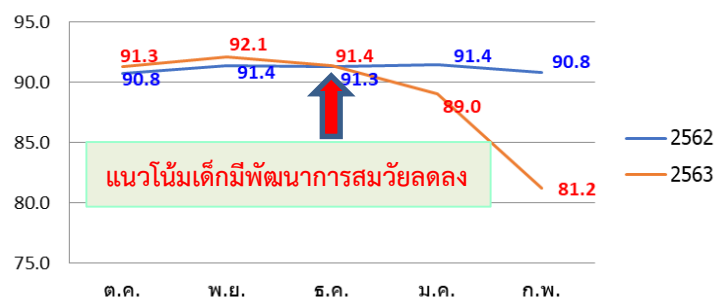
เปรียบเทียบเด็ก 9 18 30 42 และ 60 เดือน
ได้รับการคัดกรอง
ปี 2562 และ 2563

เปรียบเทียบเด็ก 9 18 30 42 และ 60 เดือน
สงสัยล่าช้า ได้รับการติดตาม*
ปี 2562 และ 2563

เปรียบเทียบเด็ก 9 18 30 42 และ 60 เดือน
มีพัฒนาการสมวัย
ปี 2562 และ 2563

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ COVID-19

เด็ก	หน่วยบริการสาธารณสุข
ด้านการเจริญเติบโต ๑. เด็กไม่ได้รับการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัย ๒. เด็กไม่ได้รับอาหารที่เหมาะสมตามวัย	-ไม่สามารถให้บริการตรวจคัดกรองและกระตุ้นพัฒนาการ (ตามนโยบายรัฐบาลและข้อปฏิบัติการจัดคลินิก WCC-covid-19 กรมอนามัย)

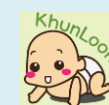

ประเด็นมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ COVID-19 : 3 setting

- หน่วยบริการสาธารณสุข :** สสจ./สสอ./รพ.สต./อสม.
-พื้นที่สีแดง/เหลือง : ให้ปฏิบัติตามแนวทางการจัดบริการ WCC -COVID-19 ของกรมอนามัย
-พื้นที่สีเขียว : จัดบริการตามปกติ ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรค COVID-19 + รณรงค์คัดกรองพัฒนาการ ณ เดือนกรกฎาคม
-อสม. ให้คำแนะนำส่งเสริมพัฒนาการ เฝ้าระวังการเจริญเติบโตทุก3เดือน ติดตามให้เข้ารับบริการ ณ สถานบริการสาธารณสุข.
 ให้คำแนะนำการกินยาล้างเสริมธาตุเหล็กในเด็กอายุ 6 เดือน-5 ปี และนำมาให้เมื่อหมด
- ครอบครัว :** ส่งเสริมให้พ่อแม่ “เล่นกับลูกให้เหมาะสมกับวัย” เช่น การใช้ DSPM ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการ ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น App.khunlook , hand book DSPM , การเล่นเกม เล่นตามรอยพระยุคลบาท ส่งเสริมให้พ่อแม่ดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก โดยการแปรงฟันวันละ 2 ครั้งด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์
- สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย :** ให้ดำเนินการตามแนวทางของกรมอนามัย

เครื่องมือสิ่งสนับสนุน

- DSPM E-Book + Clip VDO
http://nich.anamai.moph.go.th/main.php?filename=DSPM60_Book
- App.khunlook
- 9 อย่างเพื่อสร้างลูก
- สื่อความรู้ทันตสุขภาพสำหรับหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย

Thank you